

MARIN GEORGIEV
Vízimalom

Toncsó Zsecseunek

Hozzá minden út bekanyarul,
folyó mellett fekszik, fűzek közepette,
bodza, bogáncs, csalán veszi körül...
Kutya vonít – futkosna, s meg van kötve.
Fentebb a domb – zöldekkel hímezett.
Oldalt meg csordogál a vízár szerte,
Csobog, locsog, zubog, csupa hab,
és el-eltűnik, nyomtalanul szinte.

Szem után szem fut – csorog
a liszt a garatból.
A sok kerék egyre forog,
de zúdul a búza újból,
végtelenül, mint a csillagos ég.
Őröl, csak őröl a malomkerék.

Roppan szét, pattog a sok szem-csillag,
de a kő nem kegyelmez, csikordul,
ugat, sikong, basszusban kiált, majd síphangba fordul.
S ömlik egyre a liszt, a liszt.
Éjjel meg dagad a teknőkben a tészta,
S egyé gyúrnák, mint soha senki élő testet:
Századok, ezredek, évmilliárdok óta
vagy féifi, vagy nő – féifi és nő az emberi nemzet.

Szem után szem fut – csorog
a liszt a garatból.
A sok kerék egyre forog,
De zúdul a búza újból,
végtelenül, mint a csillagos ég.
Őröl, csak őröl a malomkerék.

A homlokdomborulat, az ajakvonalak,
a bőr, a haj, a szem színének árnyalata:
fel-feltűnnek, el-eltűnnek, de valami mindig marad,
nemzedékről nemzedékre, apáról fiúra,
valami belőlünk mindig visszamarad.
A körtefa lombja között füttyörész a szél.
A holdsarló új gabonát arat a hombárokba.

S az éjszakában valaki teknőjében kel az új kenyér.

Utassy József

1.

Félárván nőtem én fel özvegy
anyám mellett – volt ő egész árva.
Nem adtam meg magam...
Nem voltam hős sem.
A pokolig értem.
Ám győztem, s felmászta a napvilágra.

Gyakorlatozott a terror rajtam.
De a Tank sem menthette tovább.
Magától dől össze sivár hatalma.
Vártuk, ámbár váratlanul talált.

És minden, miképpen volt, úgy maradt –
nem veszett el hazám,
de felénél is kisebb boltozat
borul reá és borul reám.

2.

Oroszországban ölték meg apám. Háborús papucs kopogott.
Mindennapi kenyér táplált. Szűkek voltak a mindennapok.
Esthajnalcsillag – virrasztottam sok éjet és napot.
S megszülettem magamból apámat, én konok.

Fiam született. Apja volt, anyja és hazája.
A legbecsesebb volt ő. Az egyetlen.
Mire felnőtt, elment ő is a sárba.
Így hát magam fiammá is lettem.

Lelkem elvált testemtől végre.
Hogy esett, nem értem, de ismételhetetlen.
A Földön is árva voltam, s most árva az égben.
Önmagam apja s fia – vagyok már magányos szellem.

3.

Talán mivel azt akartad, mint Ő,
hogy magad maradj az egyetlen igével,
azért fosztott meg minden szükségéstől,
s vetett meztelen a puszta mezőkre.
S újraalkottál mindent,
s végül, mint Ő, magaddá váltál,
lettél magadban Atya, Fiú és Lélek –
vagyis a hármas egység.

S már a végtelenség táplál.

Fehérjegyár

Mintha az este istállójából tódultak volna elő, vonulnak a mezőn
a lovak

az alkonyatban, sötétlenek a láthatár peremén, boldog prüszkölésük sem hallik.

Lehetetlenül hosszú vonulásban, míg porfelhő kavarog, leszegik nyakukat.

S előttük vicsorgó torok – a fehérjegyár kohója vörösen tarajlik. Lángok lobognak vörösen, éjszakai álmukban lángok ölelnek körül. Fölgyújtva dől falunk fölé a domb, terít ránk sűrű pernyét.

Lovak rángnak a lángokban, csontjuk mint venyige, hersegeve sül. Vizeink véresen futnak, őszi hűlés hunyorog fölöttünk a tető reggelenként.

Pókhálós hámok a falon, ló nélküli lovasok a kihalt templomtérén – gyerekek, apák és anyák, öregek –, mintha vasárnap volna, fehér ruhában, gyepelőt szorítva nyargalásznak álomverten az éjben. Rohadnak szét, foszlanak porrá a kantárszarak, nyelv nélkül himbálózik a nyáj kolompja.

Gyűlik a füst és fekete csápokkal a tiszta égboltot elfoglalja.

Bűzlő gyökérrel mászik a földben, a fákon, a búzatáblán.

Kiszáradnak a rákos betegek. Mocsárszagot áraszt hullájuk halma.

S betöretlen csikó nyerít a síkon árván...

Születés

Úgy nőttem ki a földből, mint a csíra.
Fejjel ütöttem át.
Föld tapad pilláimra, vállaimra.
Rögök közt préselődtem fű gyanánt.

Mint héj, roppant a természet fölöttem –
feszítve kezemet
kínban gyűrtem ki magam, s járni kezdtem,
arcomat sár feketítette meg!

Megnyalintott a nedves szél fuvalma,
mint üde nyelvvel egy tehén,
s valamit mondani szerettem volna,
érezvén: nyilall testemben a vér.

De nem volt szavam s duzzadt nyelvvel álltam,
mennydörgéstől vagy feltörő
kiáltásomtól süketültté váltan,
míg magába mosott az éj s eső:

Kidülledt szemek, hideg vizek, fények,
csillag és felhő, sötétség ragyog,
nézek lefelé, nézek, nézek, nézek...

S megint leszek, tudtam, ha meghalok!

Csödör

Patáival kapar a csödör,
nyerít a réten izgatottan,
sörényét rázza, dühe föltör,
izom- s érköteg majd szétpattan.

Izzó kánikulában prüszköl,
s a levegővel, fúvel együtt
esőket harap a felhőkből,
napból sugarat, mely tüzesen süt.

Szűk karám már a föld számára,
melyből szinte előbuggyannak
a kancák. S nőnek óriásra –
erősek, vöröslőn párolognak.

Jönnek! – az érzés bizsgeti bőrét.
Magsüketül vérétől. Íme:
forró porszemekre hullik szét.

S kicsikók vágatnak benne nyerítve.

Bulgária

Valaha nagy – kicsike lettél,
de bármilyen, így örököltelek.
Porhanyó földedből neveltél,
hogy felváltsam az ősoket.

Nem én adtam –
te adtál mindent.
Vérből, húsból gyúrtál létre.
S a sebek, mik borítják tested,
rajtam égnek égve.

KISS BENEDEK fordításai